

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori nefrancați nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
lala. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 101.

Brașov, Duminică 6 (19) Mai

1907.

Nemulțumirea Croaților.

Cei din coalițiune au un talent deosebit de a nemulțumi toată lumea. Mai eri alaltăieri deveniseră prietini groși cu Croații. N'a trecut mult și promisiunile ce le-au făcut Kossuth cu ai săi delegaților croați din dietă, că vor face să se execute în toate punctele sale cu conștientiositate pactul ungaro-croat dela 1868, au fost nebagate în samă de ei.

Proiectul de lege al lui Kossuth privitor la ordinea sau pragmatica de serviciu a funcționarilor dela căile ferate, a produs o nemulțumire extremă în sinul deputaților croați. Cauza este că în acest proiect nu s'au respectat drepturile Croaților garantate în legile fundamentale. În deosebi aceste legi stabilesc dreptul Croaților de-a se folosi de limba lor nu numai în Croația și Slavonia, ci și în contactul cu factorii ocărnuirei comune.

Proiectul de lege amintit însă desconsideră dreptul de limbă al Croaților și stabilește că limba oficială a căilor ferate, și a celor din Croația și Slavonia, este limba maghiară. Nu se mulțumesc Croații cu dispozițiunea pe lângă limba maghiară funcționarii să mai cunoască și limba croată, ci vor să se recunoască pe teritoriul Croației numai limba croată ca limba oficială.

Divergența aceasta a dat naștere conflictului între guvernul ungar și Croații care a devenit foarte acut, așa că acum se vorbește deja de o criză croată.

Deputații croați sunt hotărâți a nu ceda în aceasta chestiune principiară și aceasta atitudine li-se impune chiar prin mișcarea și iritațiunea ce domnește în Croația unde toată obștea croată protestează în contra guvernului ungar. Deputații croați nu mai sunt azi mulțumiți nici cu restabilirea stărei de mai înainte în chestiunea limbei la drumurile de fer, ci vor ca chestiunea limbei să se reguleze prin lege pe toată linia pe calea așa numitelor deputațiuni regnicolare.

Croații au ales pe ceișese reprezentanți ai lor cari să continue tratările cu guvernul ungar.

Eri s'a ținut o conferință în Budapesta, în care au avut loc aceste tratări, însă rezultatul ei a fost negativ. Nu s'au putut înțelege fiindcă nici o parte n'a vrut să cedeze în chestiunea principiară. Ministrul președinte Wekerle a propus să se elimineze cu totul din proiectul de lege partea care dispune despre limba oficială la drumurile de fer ale statului. Croații au răspuns că se invoesc cu aceasta însă numai sub condițiunea ca să se ștergă din proiect acea parte unde se declară de obligătoare cunoștința limbei maghiare pentru funcționarii de drum de fer din Croația. Atunci Wekerle a declarat că nu poate primi această propunere și așa nu s'a putut stabili nici o înțelegere la conferință. Rezultatul este că criza continuă și a devenit încă și mai acută prin declarațiunea cea mai nouă a lui Kossuth că el mai bucuros își dă demisiunea decât ca să se invoiască să fie spartă unitatea limbei oficiale la căile ferate de stat și prin hotărârea luată de deputații croați în conferința lor, că vor ține neștrămutat la principii lor.

Să zice că locuitorul banului croat Nikolici a declarat că, dacă nu se va putea stabili o înțelegere cu guvernul ungar, ceea ce se pare foarte probabil, își va da demisiunea și va iniția o acțiune în Croația cu scop de a se adresa o remonstrațiune scrisă de sute de mii de Croați monarhului, cu rugarea ca să deneghe sancționarea proiectului de lege privitor la pragmatica de serviciu.

Este dar destul de pronunțat conflictul Croaților cu guvernul și are un caracter destul de serios. Acuma pot vedea Croații, cari nu de mult dăduseră mâna cu coaliția, unde au ajuns cu aceasta alianță.

Din dieta ungară. În ședința de ieri, Vineri, a dietei s'a continuat desbaterea proiectului de lege privitor la raporturile

de drept ale servitoriei. În decursul dezbaterii a luat cuvântul contra proiectului și deputatul Dr. Iuliu Maniu, care face o aspră critică proiectului, de la ordinea zilei. Dep. Maniu combate guvernul pe baza, că uitându și de punctul principal al programului, adică votul universal, se ocupă cu probleme mai puțin urgente. Proiectul nici în general nu se poate primi, ear dispozițiunile lui speciale cu atât mai puțin. Ca econom cu praxă declară, că acea muncă pe care o săvârșesc oamenii având la spate pe jandarmi, nu plătește nimic. Proiectul dă și autorităților drepturi ce nu le compet. Prin urmare nu primește proiectul nici în general.

Ministrul de agricultură Daranyi zice că proiectul prezentat de dânsul corăspunde recerințelor zilelor de azi. Ministrul președinte a pus în vedere acest proiect în programul guvernului, pe care camera l'a acceptat. Ziarele spun că acest proiect nu e agreat nici de economi și nici de servitori. Aceasta dovedește, că proiectul nu s'a elaborat în interesul unei singure clase. Ministrul înșiră și comentează apoi dispozițiunile umanitare ale proiectului său și se declară gata a introduce modificări, declară însă că față de agitatori și acele persoane, cari nesocotesc contractele, va procedea cu cea mai mare energie. Ministrul întreabă, unde au fost socialistii pe timpul marelui lupte naționale? (Mare zgomot). Socialistii susțin că parlamentul actual n'are dreptul să facă această lege. Noi însă vom face această lege, căci altfel ni-s'ar imputa, că ne temem de socialisti. Dacă va fi posibil, vom merge împreună cu socialistii, dacă va fi însă nevoie, vom merge contra lor. Ministrul recomandă în fine spre primire proiectul.

Un protest al conzistoriului ev. din Sibiu. Nu demult ministrul de culte ungar, la recererea inspectorului școlar reg. al comitatului Bistrița-Năsăud, a invitat conzistoriul evang. săsesc să tragă în cercetare disciplinară pe mai mulți învățători sași pentru rezultatul minim, ce l'au dobândit în școale cu învățarea limbei maghiare. Conzistoriul ev. a decis în ultima sa ședință, să protesteze în contra acestei procederi nedrepte, prin care se anticipează dispozițiunile proiectului de lege, încă nesancționat, al ministrului Apponyi.

Tratările pentru pactul economic între reprezentanții guvernului austriac și ungar se vor continua din cauza alegerilor pentru Reichsrat-ul austriac deabia în luna Iunie.

O nouă întâlnire a cancelarului Bülow cu bar. Aehrenthal. Din Berlin se anunță, că principele Bülow, cancelarul Germaniei, va reîntoarce în cursul verii bar. Aehrenthal visita făcută la începutul săptămânii trecute. Locul și ziua încă n'au stabilit.

Sinoadele bisericei gr. or. române.

Sinodul arhiepiscopiei Sibiului.

(Raport special.)

Ședința III. — Miercuri 2 Mai.

La oarele 9 dim. membrii sinodului s'au întrunit într-o ședință intimă. Desbaterele au ținut până la oarele 12, când sub prezidiul I. P. S. Metropolitului se deschide ședința publică.

Notarul Dr. G. Proca citește protocolul ședinței II-a și se primește cu mici modificări.

Urmează la ordinea zilei cererea inv. I. Podariu, care se predă comisiei petiționare. D-nii deputați Dr. V. Moldovan, Dr. I. Radu și Dr. I. Șenchea cer concediu. Li-se dă.

Deputatul N. Borzea propune sinodului 1) sistemizarea unui post de catichet pentru elevii gr. or., cari cercetează școlile statului din Făgăraș. Propunerea se transpune comisiei școlare. 2) a doua propunere a d-lui dep. N. Borzea, ca predarea învățământului religios să fie încredințat învățătorilor și numai unde nu se poate parochilor, se transpune deasemenea comisiei școlare.

Urmează la ordinea zilei continuarea raportului comisiei școlare. Referent Dr. P. Șpan. Punctul IV. referitor la examenele învățătorilor și la școalele confesionale se ia spre știre. Asemenea se ia spre știre p. V. privitor la vizitarea școalelor precum și p. VI. privitor la ajutoarele votate școalelor, învățătorilor, catichetilor, comisarilor conferințelor învățătoresți etc. Punctul VII privitor la stipendii se ia spre știre cu observarea comisiei școlare, ca stipendiile din fundațiunile »Moga« și »Miron Romanul« pe cât e posibil să se dea numai clericilor seminariului Andreian. Ultimul punct VIII referitor la conferințele învățătoresți se ia spre știre.

Timpul fiind înaintat ședința se ridică la oarele 1 p. m. anunțându-se proxima ședință pe Joi la oarele 9.

Ședința IV. — Joi la 3 Mai.

Ședința se deschide la oarele 9 dim. sub preș. I. P. S. Metropolitul I. Mețianu. Notarul I. Morariu citește protocolul ședinței III. Se primește.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Intr'o zi de primăvară.

De M. Sadoveanu.

Intr'un rând, primăvara, eșisem la sītari, prin împrejurimile Arămeștilor, în ținutul Sucevei, și căutam amănunțit, cu cănele, huceagurile umede din preajma satului. Văzduhul era încărcat de aburi; de pe colnice vedeam zările cufundate, ca îndepărtate, în perdele nelămurite, într'o ceață ciudată pătrunsă de o slabă lumină, ca fumul cu răsfrângeri de flăcări al unui incendiu nevăzut.

Vântul nu adia. Pretutindeni plutea neclintită mireazma proaspătă a pământului arat. Din când în când, la marginea unor desisuri, în plină lumină, se arăta o baltă lăspedă rămasă după topirea zăpezilor. O codobatură cu pene cenușii sălta în zbor neliniștit, singuratecă speriată din liniștea cuprinsului. Treceam încet, călcând pe țărâna neagră: în ochiul de apă nelintit se deslușea lămurit imaginea mea cu pușca pe brațul stâng, și a cănelui, care mergea înainte-mi cu botul întins, adulmecând.

Câte un stol de nagâț se ridica la

depărtări mari dintr'un smârc. Fălăiau rar cu aripile lor rotunde, tipau jalnic un timp, apoi se pierdeau, și iar umblam singur o vreme prin pustiul și melancolia aceea de primăvară.

Intr'un târziu, în tufisuri înmugurite, cănele începu a fi neliniștit; și deodată la douăzeci de pași înainte-mi pâlpi sătarul prin rețeaua de crengi. — După bătaia puștii, întâia în ziua aceea, osteneala îmi trecu ca prin farmec. Incepu a umbla mai vioi, strecurându-mă printre tufari, lăsând cu cizmele urme adânci în pământul imbibat de mustul omăturilor. Cănele, un seter cuminte, roș, cu ochii blânzi, căuta cu vioiciune, și când da peste păcuri violete de toporasi, întorcea spre mine capul și dădea din coadă, parcă le simțea și el mireazma dulce. Din vreme în vreme, deodată se lăsa pe brânci și cu ochii ațintiți înainte, începea să se târască pe pantece. Sătarul zvăcnea, cu gātu-i gingaș întins, se zbătea în rețeaua de ramuri, apoi își lua zborul iute, drept.

Așa eram de infierbântat în urmărirea aceasta, încât abia băt într'un târziu am băgat de seamă nouri grabnici de ploaie, cari veneau dinspre asfințit. Soarele, în crucea amiezii, infierbântase tare văzduhul umed. Perdeaua întunecoasă venea spre el ca o amenințare. Simții și o adiere

slabă de vânt, o fălăire, care adormea și iar se deștepta. Cu multă părere de rău bănui o vîntoasă iute de început de Aprilie, și mă îndreptai spre satul revărsat pe o coastă de păruș, un sat întins, cu case rare, cu sălcii pe marginea drumului noroios, toate întrunzite verde-gălbui. Prin ogrăzile pline de strujeni putezi zăream vite slabe, cu soldurile dindărăt negre de murdăria ernii: stăteau triste cu ochii mari deschiși în lumină. Copii în durlugi se soraie pe prispe. Câte un gospodar trecea tăcut pe o hudită, cu căciula pe ochi. O bardă bocănea rar și regulat undeva, în golul liniștei.

Cunoșteam pe județ. Dumitru Simion Gavril Nistor. Neamul lui, al Nistoreștilor, umelea un stert din Avrămești, și el era cel mai gospodar, cel mai cuprins dintre toți. Stătea la margine; avea și moară în infundătura malului, și înaintea lăptocului apa părăului se opra într'o baltă liniștită, în jurul căreia crescuseră sălcii nenumărate. Trunchiurile lor noduroase, cu ramuri ciudat crescute, își oglindeau formele fantastice în apa neagră a Râmnicului.

În lătratul somnoros al unui căne, care zăpăia dar nu se clintea din culcușul lui de sub un șopron, întrai pe poartă; și cum intrai, din infundătura ei, moara deodată începu să văjăie. Până acolo n'o au-

zisem. Sub șandramaua neagră, îmi eși înainte și gospodarul, om cărunț, cu obrazul liniștit, cu privirea pătrunzătoare. Chiar atunci sălcile, ca și cum ar fi fost vii, începură să se frământă în toate chipurile: parcă și făceau semne și voiau să pornească undeva. Crețuri repezi, neliniștite, se fugăriră pe luciul bălții. Cu întunerecul nouriilor, venea grăbită furtuna primăverii.

>Vine repede, dar n'are să ție mult! zise Nistor, cu un zămbet blajin și prietinos, pe care i-l cunoșteam. Poftiți în moară; mai avem niște oaspeți dela comună: au venit cu incasările pentru prestații.

În fumul ușor din moară, în vuetul moale și neîntrerupt al rășniței și al undelor, lângă focul de vreascuri, stăteau slujbașii fiscalului, pe scăunașe, în jurul mesei scunde cu trei picioare. Li cunoșteam din vedere: era casierul, om scund și bărbos, cu doi agenți, băieți tineri cărora abia le infiera mustața. Întingeau mămăliga într'o strachină cu brânză frământată și mestecau iute. La foc se frigeau pe cărbuni câțiva carași. Un vătăjel, c'o manta ferfenită și cu un chipiu, care nu mai avea nici o formă, încins c'un tesac cu teaca jupuită, aștepta liniștit, la o parte,

Urmează interpelația dep. N. Bogdan în chestia opririi sinodului protopopesc din Treiscaune. I. P. Sa răspunde, că protop. Treiscaunelor a făcut pașii necesari, ca autoritățile civile să revină asupra măsurilor luate. Sinodul deci e liber să se întrunească.

Deputatul T. Geaja propune, ca să se ia măsuri din partea conzistoriului, ca să se predice mai des în biserică. Propun. se primește.

Dep. Comșa propune ca din suma dată de universitatea săsească să se întrebuințeze pe seama seminarului Andreian 20 mii coroane. Petiția e transpusă comisiunii școlare.

Dep. Dr. P. Șpan propune, ca cu ocaziunea serbării centenarului Metropolitului Andreii Șaguna să se tipărească un album artistic, cuprinzând monumentele noastre bisericesti, cruci, epitafe etc. Propunerea se primește și se dă comisiunii bisericesti.

IV. Urmează apoi la ordinea zilei raportul comisiunii financiare. Referent dep. A. Vlaicu.

Punctele privitoare la re alegerea casierului P. Luca și a controlorului V. Fincu, la averea fondurilor și fundațiilor arhidiecezane, venitele realizate din sortările scrisurilor fonciare, la zidirile proiectate, la încassarea sidoxiei, la fondul de penziuni, la fondul de asigurare, la taxele cununărilor, la colecta pentru zidirea catedralei, la ajutoarele votate din fundațiunea Andronic, se iau spre știre. Asemenea se iau spre știre punctele 1. 2. 3. 4. privitoare la donațiunile Dumitru și El. Constantin, Ioan Maxim, la zidiri de biserică și școli.

Partea privitoare la rațiociniile restante se ia spre știre cu propunerea comisiunii financiare, ca conzistoriul să caute a lua măsurile de lipsă în această privință fie prin o decentralizare, fie prin sporirea personalului respectiv. Pe viitor restanțele să fie repartizate pe protopresbiterate. D. V. Tordășanu constată un mers normal în rezolvarea rațiociniilor. Se consideră prematură propunerea dep. N. Ivan privitoare la decentralizare.

Dep. Dr. N. Vecerdea propune ca despre administrarea fondurilor publice să se dea dărf de seamă bine documentate. Propunerea aceasta se modifică și cu adăul d-lui dep. V. Onițu, ca persoanele care conduc atari fonduri să dea raport detaliat an de an la forurile competente și acelea să aducă la cunoștința conzistoriului acele rapoarte, se primește.

Raportul comisiunii școlare. — Referent Dr. N. Comșa face următoarea propunere :

»Relativ la propunerea d-lui deputat P. Cosma și reprezentăția Ven. Conzistoriu metropolitan în chestiunea proiectului de lege despre școlile populare și dotațiunea învățătorilor profesionali și comunali, chestiune atinsă și în cuvântul presidial, rostit la deschiderea acestei sesiuni sinodale, comisia școlară își ia voie a prezenta proiectul de rezoluție ce urmează :

In considerare, că dispozițiile acestui proiect de lege obștește cunoscut și adoptat în dieta țării și casa magnaților sunt în vădită contradicție cu legile mai vechi, în special cu art. XX. din 1848, în care e statorit principiul, că statul este dator să imbie diferitelor confesiuni mijloace bănești, atât pe seama bisericilor, cât și a școlilor, ce ele susțin, fără a li se cere în

și molfăia în barba-i sălbătăcită un capăt de țigară.

Când intrai eu, cei trei funcționari tăcură. Unul din băieți rămase cu imbușătura în gură, oprită din mestecat, și mă privi țintă. Casierul se sculă repede și-mi întinse mâna.

»Ne cunoaștem din vederă! zise el vesel. — Pofțiți la masă!« Apoi, cu gura plină, adăogi :

»Am venit cu încasările. Avem o mulțime de năcăz cu rămășițele din anul trecut!«

Mă cercetă cu luare-aminte, și întinse un deget spre cele două pasări aninate în lațurile torbei :

»Frumoși sitari!...« zise el cu pătrundere. Se uită și spre căne :

»Vino 'ncoace cățelule! — și începu a se bate peste coapse cu dreapta. Frumos cățel!...« Apoi mângâindu-și repede mustețile negre ca catranul, începu să mănânce cu poftă. Iar vătajelul ca și cum s'ar fi deșteptat dintr'un somn, abia atunci se ridică în picioare, cu un umăr mai ridicat, și-mi făcu salutul militar, cu mâna dreaptă la cozoroc, cu palma întoarsă în afară.

Județul veni dintr'un colț c'un scăunaș și mi-l așază lângă foc.

schimb restrângerea ori știrbirea drepturilor lor,

In considerare, că statutul nostru organic, inarticulat în legile sancționate, menține acest principiu și că astfel bisericii noastre i s'a recunoscut dreptul de a reclama ajutorul statului pe seama așezămintelor sale culturale, de asemenea fără a impune în schimb restricțiuni în drepturile sale autonome,

Considerând, că acest proiect vatămă adânc legea de naționalități, în virtutea căreia confesiunile sunt îndreptățite de a susține școale de ori ce categorii și de a preda învățământul în limba proprie bisericilor lor, și care lege impune statului îndatorirea de a întemeia și susține școale din visteria țării, cu limba de predare a naționalității respective,

Considerând, că proiectul merge cu restricțiunile până a detrage bisericii noastre, atât de loială și pururea credincioasă patriei și tronului, aproape orice ingerință hotărâtoare în ale cărmuirii școlilor sale populare, și nelăsându-i decât mai numai sarcina de a continua cu prestarea de grele jertfe bănești,

Considerând, că desamintitul proiect aduce știrbire adânc tăetoare drepturilor autonome garantate bisericii noastre prin legi sancționate de Majestatea Sa împăratul și Regele încoronat, și că această știrbire este de natură a șgudiu încrederea și respectul datorit legilor în vigoare,

In considerare, că întreagă masa credincioșilor ortodoxi, de sus până jos, cuprinsă este în fața acestui proiect nefast de o mare și legitimă nemulțumire, manifestată în atâtea rânduri și cu tărie neînduplecată,

In considerare, că venerabilul nostru Conzistoriu metropolitan și vrednicii noștri Arhiepiscopi, în frunte cu Excelența Sa, d-l Arhiepiscop și Metropolit, prin așternera la înaltul Ministeriu a reprezentățiunii menționate, și apoi prin cunoscutele vorbiri din casa magnaților, au ținut să întrevină cu energie, scoțând la iveală cuvenită în fața țării tendințele și urmările acestui desastroș proiect de lege și cerând retragerea lui în întregime,

In considerare, că atât noi, deputații sinodali, cât și sutele de mii de credincioși, pe cari îi reprezentăm aici, am considerat din capul locului și considerăm acest proiect de lege, ca fiind din seamă afară vătămător autonomiei noastre bisericesti, ca fiind în contradicție cu rescripte și rezoluții majestatiche și cu legi sancționate, cum și de natură a stânjini mersul învățământului și cu el progresul nostru intelectual și material, și că în consecință, cuvânt avem de a solicita, cu respectul cuvenit, protecția și scutul tronului regesc, al doilea factor legislativ, stăruind pentru denegarea sancțiunii prealalte a proiectului de lege școlar :

Sinodul arhidiecezan
a) exprimă cordială și adânc simțită gratitudine Preasfințitilor Arhiepiscopi și în deosebi înalt P. S. Sale d-lui Arhiepiscop și Metropolit Ioan Mețianu, pentru apărarea bărbătească a drepturilor și autonomiei noastre bisericesti și a marilor noastre interese culturale ;

b) protestează bărbătește în contra proiectului de lege școlar și a tendințelor ce urmărește ;

c) roagă pe înalt Preasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolit, ca împreună cu Preasfințiii episcopi sufragani să useze și de ultimul remediu constituțional, recur-

»Pofțiți de ședeți o leacă. S'a găsi ș'o leacă de gustare dacă doriți!...«

Imi răzimai pușca de un stâlp, alături. Cănele mi-se culcă la picioare. Nu-mi era foame. Priveam pe ușa deschisă a morii, cum se învâluie atară cei dintâi stropi rezeți de ploaie.

In vuetul monoton, vătajelul iar se cufundase în colțul lui, în umbră ; iar cei trei oameni înghițeau repede și cu lăcomie în jurul măsuței scunde. Nistor trecu în fund, spre lădoi, și răscoli cu lopățica făina, care se strânsese într'o moviliță aurie. Cercetă după aceia între degete puberea măruntă, care svăcnea ușurel pe pisc.

Cu gura plină, casierul întrebă :

»Ei, și cum șa fost cu omul cel de eri?...«

Nistor își întorse fața senină :
»Da, cu Dumitrache Lupu... Umbra așa fugar de trei zile.«

Se opri puțin și mă privi. Eu nu știam despre ce-i vorba, și el voia să-mi dea o lămurire. Înțelegeam din privirea lui.

Întrebai : »Despre cine-i vorba?...«

El zise liniștit :

»E vorba despre unu' Dumitrache Lupu, care a tras cu pușca în socru-său... S'au luat dela casă... Bătrânul voia să-l de-

când în persoană, sau prin adresă, cum vor afla de bine, până la treptele tronului, și solicitând denegarea sancțiunii prealalte a proiectului de lege școlar«.

Propunerea se primește unanim.

Raportul comisiunii de organizare. Referent Dr. N. Vecerdea propune sinodului ameliorarea salariilor funcționarilor conzistoriali și a profesorilor seminariali cu un adaus de 15%. In legătură cu această propunere d-nii dep. Vlaicu și Droc propun un adaus și protopresbiterilor fiind și ei funcționari conzistoriali. Contra acestei propuneri ia cuvântul deputatul P. Cosma, prezentând ca motiv regulamentul în senzul căruia — protopopii — membrii ai sinodului fiind interesați în cauză, nu pot să-și voteze sporirea salariului lor. Mai iau parte la discuție deputații T. Herman, N. Bogdan, V. Onițu, Fărcaș și Dr. Măcelar, ajungându-se la înțelegerea, că sinodul e în drept a vota acest adaus și protopopilor, dar aceștia ca interesați să nu ia parte la vot.

Punându-se la vot adausul funcționarilor conzistoriali și a profesorilor seminariali, cu 15% din salariul lor fundamental, se primește. Se primește și adausul protopresbiterilor cu 15% din salariul lor de 1000 cor.

Raportul comisiunii de organizare. Referent deputatul N. Ivan. Aduce la cunoștința sinodului sistemizarea postului de profesor definitiv de muzică la seminarium a d-lui T. Popovici, și propune primirea servitorilor conzistoriului la fondul de penziuni. Se primește.

Comisiunea școlară prin referentul Dr. I. Stroia, prezintă petiția deputatului N. Borzea, ca să se sistematizeze postul de catechet în Făgăraș. P. C. S. Dr. Il. Pușcariu spune, că afacerea aceasta o tratează în merit conzistoriul — care chiar a luat pașii de lipsă. In legătură cu acestea prof. I. Păcală remarcă importanța catichizării elevilor români, cari cercetează școlile statului, și prof. Dr. N. Bălan propune sistemizarea unui post de catechet aici în Sibiu, care să fie aplicat ca docent pe lângă seminarium Andreian, îngrijind mai de aproape, ca clericii din seminarium să fie instruiți cu cunoștințe temeinice spre a putea fi buni caticheti.

Referentul prezintă sinodului a doua propunere a deputatului N. Borzea în senzul căreia, cu propunerea studului religiozii să fie însărcinați în prima linie învățătorii — și numai unde nu se poate — preoții. Comisiunea recomandă propunerea cu observarea, ca în sesiunea viitoare să se prezente un program analitic al învățământului religioz.

Raportul comisiunii școlare în chestiunea controverselor din Brașov. Dr. I. Stroia, referentul comisiunii școlare, prezintă rapoartele conzistoriale din 30 Nov. 1906 Nr. 11382 și 5 Aprilie 1907 Nr. 3511, prin care se arată, că Virgil Onițu s'a conformat concludului sinodal din 1906 Nr. 100 p. 5, sistând ziarul »Dreptatea«; Arsenie Vlaicu însă sub diferite pretexte nu s'a conformat, și după-cum se poate vedea din Nrii 26/1906 și 11/1907 ai ziarului »Deșteptarea« se continuă, deși nu cu atâta vehemență, atacurile contra instituțiilor noastre din Brașov.

Deși directorul Arsenie Vlaicu în răspunsurile sale, ambele din 18 Nov. 1906, se lapadă de orice legătură cu acest ziar, faptul, că a fost inițiatorul spiritual la înființarea și conducerea ziarului la început, faptul, că cu toate scuzele sale, până acum nu a găsit de cuviință a se conforma su-

afară, cu tot cu nevastă și cu copii. Zice că nu vrea să-l mai ție : să iasă! Și sărise cu ciomagul. S'au sfidit ei cât s'au sfidit, și bătrânul a ridicat băta. Ista a pus mâna pe pușcă și a tras. L'a pălit pe moșneag în pântec... Ș'apoi până'n seară a murit... Dumitrache Lupu a fugit... A umblat așa fugar trei zile... Am strâns eu oameni, am pus să-l caute... Nu l'au găsit... El cine știe pe unde umbla!... Da eri, așa, pe după asfințitul soarelui, numai ce-l văd, că intră în moară... Eu așa stam, aici... Și el intră cu părul vălvoi, tot plin de glod... Spun drept că m'am spăriat întâiu... Da el se dă lângă foc, colo și face cătră mine : »Bădiță Nistore, zice, am venit! Deacu pune să mă lege...« — Ș'am chemat doi milițieni, l'am legat, și l'am trimis la primărie...«

Casierul, dela locul lui, ridică privirile spre mine și-și mângâie repede mustățile. Apoi își coboră ochii spre peștii, cari sfărâiau pe jărătec. Zise cătră băiatul din dreapta lui :

»Ia întinde mâna și dă peștele cela...«

Se întoarse apoi spre județ :

»Deacu ocna pe viață e a lui... Așa-i trebuie dacă trage cu pușca...«

(Va urma.)

premei sale autorități bisericesti, baremi prin o declarație în »Deșteptarea«, că nu mai stă în legătură cu acest ziar și nici că aprobă atacurile neromânești asupra instituțiilor, la cari d-l Arsenie Vlaicu e aplicat și a căror vază și prosperare ar trebui după orice minte sănătoasă și românească și dânsului să-i zacă la inimă și să le considere de o sfântă datorință a sa, și în fine faptul, că acest ziar se tipărește în tipografia la care d-l Ars. Vlaicu e compozitor și ca atare, dacă n'ar aproba cele publicate în foaie, baremi ar denega mai departe tipărirea acestui ziar în tipografie, comisiunea propune: 1) Sinodul își exprimă complăcerea față de d-l Virgil Onițu, că a pus interesele instituțiilor bisericesti mai presus de interesele personale. 2) Exprimă regretul față de d-l Arsenie Vlaicu, care prin diferite scuze formale hezitează a se conforma autorității sale supreme bisericesti. 3) Conzistoriul se îndrumă prin toate mijloacele posibile a executa întru toate concludul sinodal din 1906 Nr. 100 p. 5.

Propunerea se primește cu unanimitate.

Referentul prezintă apoi propunerea d-lui dep. Dr. P. Șpan, privitoare la reînființarea reuniunilor învățătoresci. — A rămas să se aștepte un studiu în această privință.

Ședința se ridică la oarele 12^{1/2}.
Raportorul.

Sinodul diecezei Caransebeșului.

In ședința a IV-a ținută Marți, sinodul diecezei Caransebeșului, terminând desbaterea afacerilor dela ordinea zilei, a fost închis. In chestiunea reformei învățământului popular, cuprinsă în proiectul școlar al ministrului Apponyi, sinodul la propunerea dep. Cor. Brediceanu, votează unanim recunoștință arhierilor pentru pașii energici, întreprinși întru apărarea autonomiei bisericesti și a învățământului național, și asigură pe arhierii de aderență și pentru pașii ce-i vor întreprinde în viitor întru apărarea școlilor noastre periclitate.

In ședința a III-a ținută Marți a. m. s'a dat în sinod cetire unei scrisori adresate P. S. Sale episcopului Nicolae Popea al Aradului de cătră faimosul deputat Burdia în chestiunea cunoscutului articol apărut sub numele său în ziarul »Budapester Tageblatt«. Burdea Szilard, care e și deputat sinodal în dieceza Caransebeșului, a alăturat scrisoarei sale și următoarea declarațiune :

»In jurnalul »Budapester Tageblatt« Nr. 240 din 2 Septembrie 1906, s'a publicat în urmarea comunicatorilor făcute de mine, pasagiul următor :

»In conducerea adunărilor bisericesti, in sinoade, congrese, institutute teologice și școlile profesionale, nu a fost pasivitate; aici s'au urmărit seducerea și aștărea poporului român; aici s'au pregătit alegeri, cari au făcut posibilă ivirea agitatorilor naționaliști și antipatriotici în parlamentul Ungariei!«

Acest pasagiu n'a fost în comunicatele mele cătră acest ziar și nici n'a putut fi, deoarece eu încă am luat parte în corporațiunile bisericesti noastre și nici când nu am experiat tendința seducerii și aștării antipatriotice a poporului în aceste corporațiuni, prin urmare și cuprinsul pasagiului îl declar de neadevărat și neîntemeiat.

Caransebeș, 14 Maiu 1907.

Constantin Burdia m. p.
deputat sinodal.«

Declarațiunea s'a luat la cunoștință

Situația în Austria.

Invingerea social-democraților.

Ziarele din Austria și din străinătate constată unanim invingerea strălucită, ce-au reurpat-o social-democrații din Austria la alegerile recente pentru camera vieneză.

Socialiștii, scrie »Neue Fr. Presse« în numărul său de azi, pot conta cu siguranță la 80 mandate în viitoarea cameră. Acest număr nu este de loc exagerat. Deja până acum ei dețin 58 mandate și participă la 113 balotagii. Astfel parlamentul austriac va avea dintre toate țările Europei cel mai puternic partid socialist. In Germania partidul socialist din Reichstag numără 43 membrii între 397 deputați, adică circa 11%. Intre 584 membrii ai camerei franceze sunt 77 social-democrați, (13%), iar în camera vieneză vor figura între 516 deputați cam 80 social-democrați, care număr corespunde la circa 15%. Prin urmare Austria va avea în noul său parlament un partid socialist cu mult mai puternic decât Germania, care în privința industriei e cu mult mai înaintată.

Gruparea partidelor germane.

După o statistică a ziarului »N. Fr. Pr.« cele 233 mandate germane, după terminarea balotagiilor, se vor împărți în modul următor: Blocul german-liberal 75, liberali afară de partide 10, creștini sociali 70, clericali vechi 31, socialiști germani 47.

Dep. Dr. Gessmanx, unul dintre cei mai marcanți membri ai partidului creștin-social, care e considerat drept candidat la un fotoliu ministerial, s'a exprimat față de un redactor al ziarului »Reichspost« în modul următor: »Viitorul Austriei e al socialismului; nu se poate ști însă: al socialismului revoluționar sau al socialismului fondat pe baza ordinii actuale sociale și de stat, și a creștinismului. Alegerile actuale constituie cel mai serios advertiment la adresa guvernului și a partidelor burgheze, ca să se railizeze, să delature tot ce le poate diviza și să caute punctele de atingere. Parola să nu fie: clerical, nu liberal-radical, ci toleranță în privința religioasă și politică să caracterizeze raporturile între diferitele partide burgheze.

O enunțiuare a ministrului Prade.

Ministrul austriac Prade s'a exprimat față de un redactor al ziarului »Teplitzer Zeitung« în modul următor: »Svonurile despre demisionarea miniștrilor germani sunt false, o înlocuire a acestora prin miniștri din tagma funcționarilor nu e plănuită. În genere nu sunt luate în vedere deocamdată schimbări în ministeriu. Guvernul își va preciza atitudinea sa de-abia după rezultatul balotagiilor.«

*

Joi s'au intrunit conducătorii partidelor liberal-german și creștin-social la o consfătuire în ce privește atitudinea lor la balotagii. La consfătuire a luat parte și ministrul-președinte Beck. Conferența s'a terminat fără a se lua vre-o decizie.

STIRILE ZILEI.

— 5 Maiu v.

O propunere laudabilă. Conferența învățătorilor rom. gr. or. din tractul Zaranđului a primit propunerea d-lui I. German ca: »Invățătorii din tractul protopresbiteral al Zaranđului iau asupra-și de bună voie angajamentul de a ținea cursuri de celî și scris de analfebelii din comune începînd din Octomvrie pînă la finea lui Februarie cel puțin de două ori pe săptămîna». Invățătorii, cari vor lucra cu în-suflăre pentru realizarea acestei propuneri, vor face cel mai prețios serviciu neamului românesc.

Studentii români premiați la universitate. Intre studenții premiați la universitatea din Budapesta pentru lucrările lor prezentate la concurs și următorii români: Ioan Roșca (medicinist) 150 coroane, Andrei Moisa (teolog) premiat cu cărți, Alex. Rusu (teolog), premiat cu cărți și V. Seni (filozofie).

Distincțiune. Ziarele ungurești înregistrează știrea, că regele Carol al României a conferit comisarului de poliție din Brașov Gencsy G. crucea de cavalier al ordinului »Caroana României« sergentului-major Jurak și sergenților Höncz și Schön medalia »Serviciul Credincios« cl. I, iar poliștilor Fazekas și Zölde aceeași medalie cl. II. Conferirea acestor distincțiuni se aduce în legătură cu împedecarea executării unui atentat anarchist, care era să se săvârșească la gara din Brașov contra regelui în Septemvrie anul 1905 cu ocaziunea reintoarcerii sale spre România.

Acest atentat fusese atunci desmintit în mod oficial.

Moartea lui Frederic Damé. Luni a încetat din viață în București directorul ziarului »La Roumanie« Frederic Damé unul din cei mai distinși și capabili reprezentanți ai pressei din România. Născut francez veni la București în 1873 și ajunse profesor al literaturii franceze la liceul Sava. Mai târziu a colaborat la »Românul« lui C. A. Rozetti. În 1893 a publicat »Noul dictionar româno-francez«. Mai târziu a scris »Istoria României contimporane«. Damé a fost apoi redactor la ziare scrise în limba franceză: »L'Independance Roumaine«, »La Liberté« și în urmă la ziarul »La Roumanie«. A ajuns vârsta de 58 de ani, când în mijlocul activității sale neobosite și fructifere i-a curmat de-odată frul vieții o pneumonie acută pe care și-a atras-o înainte cu puțin zile. Ne asociăm la regretele unanime cărora le dă expresiune întreaga presă română în urma morții lui Fr. Damé.

Un recrut străpuns cu baioneta de alt recrut. Mercuri în 15 l. c. n. compania 16

din regim. de infant. nr. 64, scrie »Liber-tatea«, eșise la exerciții pe câmp. Feciorii erau împărțiți în două, unii ca apărătorii țării, alții ca »inimic«, cu semne albe pe șapcă. Inimicii se aflau departe unii de alții și se spionau unii pe alții prin patrule de câmp. Recrutul N. Indrei, (intrat în serviciu abia din Ianuarie a. c.) era în o patrulă de acestea și M. Bodea în alta inimică. Comandantul patrulei din urmă a trimis pe N. Indrei cu o țidulă cu înștințare către căpitanul său. Nic. Indrei a ajuns foarte aproape de patrula inimică ce sta acunsă în câmp și când a fost destul de aproape recrutul M. Bodea, credincios până la prostie slujbei sale, a sărit asupra stafetei inimice N. Indrei, ca să-l prindă și să-i iee scrisoarea cu înștințarea! Acesta cum să se lase el prins și să piardă scrisoarea de slujbă? S'a pus să se apercă cu puterea și în zăpăceala lui s'a apărut cu arma, implantînd nebun baioneta în pieptul fratelui său recrut, care lovit în inimă a căzut îndată mort la pămînt! A cercat apoi însuși să dea ajutor nenorocitului »inimic« potopit de el, dar prea târziu, — pe atunci ceilalți feciori din patrulă și comandantul sub-ofițer au venit, au desarmat pe ucigaș și luîndu-l între baionete l'au dus la comandantul companiei, care a suflat îndată prin trâmbițas încetarea manevrării și adunarea companiei. Nenorocitul ucigaș a fost trimis de aci tot între baionete spre oraș în arestul casarmei, — iar pe celălalt l'au adus fără viață de pe câmpul de exerciții.

De la reuniunea rom. de cîntări din Brașov. Pînă la alte dispozițiuni se aduce la cunoștința membrilor activi ai reuniunii române de cîntări din Brașov, că începînd cu săptămîna viitoare se vor ținea regulat probe în fie-care Marți și Vineri de la oarele 6 seara.

Magistratul orașului ne roagă să publicăm următorul advertiment: Sistîndu-se deocamdată lucrările începute în anul trecut pe terenul din Curmătură, unde are a se înființa o școală de inotat pentru miliție, comanda militară a regimentului de infanterie nr. 50 a închis acel teren cu gard de drot și pentru-ca publicul să fie ferit de a cădea în bazinele săpat deja la o afunzime de 3 metri a pus împrejurul locului îngrădeli și table de advertiment. Recomandăm On. public și din partea noastră a crucea și a păzi această întocmire și advertisăm tot de-odată pe vizitatorii văii Răcădău să nu umble pe acest loc, fiind-că este foarte periculos.

Cununie. Elena Hossu și Leontin Pușcariu ne anunță cununia lor ce se va serba Marți la 21 Mai n. în biserica gr. or. din Alba-Iulia la ceasurile 5 d. a. Alba-Iulia—Cluj, Mai 1907.

Logodnă. Virginia Morariu și Ioan Neamtu-Nicolescu, cantor docente gr. cat. în Juriul de Câmpie logodiți.

Știri școlare. Astăzi s'a sfârșit examenul de clasă cu elevii cl. VIII a gimnaziului român din Brașov. Poimîne Luni se începe examenul în scris de maturitate.

Starea sîmănturilor în România. Asupra stărei sîmănturilor de grâu se dau de la ministerul român de domenii următoarele relații: Pînă acum 7 la sută din sîmănturi sunt cu aproximație bune, 26 la sută normale, 40 la sută bunicele și 20 la sută mediocre. Toți agricultorii asteaptă însă cu nerăbdare ploile, pentru-că altfel mai curînd decît ne așteptăm grînele vor fi compromise. În ultimele zile au căzut ploii parțiale, dar cu totul insuficiente. Mai ales în partea de mijloc a țării se simte mult nevoia ploilor.

Alegere de notar. Notar al cercului notarial Beclean, Hurez și Luța a fost ales Marția trecută substitutul notarial actual d-l George Popa.

Un deputat dietal slovac în audiență la Papa. Din Rozsahegy se anunță că preotul slovac Andrei Hlinca, deputat în dieta ungară, osîndit de curtea cu jurați din Rozsahegy la 2 ani închisoare, a încunoscîntat procuratura, că pleacă la Roma, ceea-ce i-s'a și conces. Dep. Hlinca a plecat Joi la Roma, pentru a solicita o audiență la Papa.

O dramă sîngeroasă s'a petrecut Joi la punctul numit dealul Mărului de lângă Roman (România). Un anume Vasile Marmoreanu din Băcești, pîndînd pe fata Maria Marcus din acea comună, care se ducea cu familia ei, cu o trîsură la Roman, după-ce a rînit cu focuri de revolver pe mama fetei și pe birjar, a răpit fata și a dispărut. Birjarul a murit a doua zi, iar mama fetei e în agonie. După aceasta autoritățile s'au pus în urmărirea lui Marmoreanu și au reușit să descopere că el

se refugiase în cătunul Piscul-Rusului de pe moșia Dagăța a d-lui C. Cantacuzino-Paşcanu. Aflîndu-se acest lucru mai mulți jandarmi au fost trimiși ca să opereze arestarea criminalului. Acest lucru s'a în-tîmplat Joi pe la oara 5 p. m. Pe cînd jandarmii se apropiu de casa în care se afla Marmoreanu, acesta i-a observat și fără a mai sta pe gînduri, cu același revolver cu care s'a servit la răpirea fetei, trase două focuri asupra ei, lăsînd-o moartă pe loc. Apoi întoarse revolverul și-și sbură creierii. Moartea i-a fost instantanee.

Patru milioane de lei despăgubire. Marii proprietari din România Nae Pop și Morarescu au dat în judecată pe locuitorii a numeroase comune de pe moșiile lor, cerînd despăgubiri în preț de patru milioane lei.

Inchiderea unei academii militare de medicină. Din Petersburg se anunță următoarele: Joi, pe cînd se dădeau examenle la academia de medicină militară, cîțiva studenți cari fuseseră eliminați au pătruns în sala de conferințe, spre a împiedeca continuarea examenelor. În consecință ministrul de răboiu a dat ordin să se închidă academia pînă la toamnă nepermițînd examenle decît pentru ultimul semestru.

O fraudă de 5 milioane ruble. Din Petersburg se anunță, că la departamentul muncii la banca Moscova Windau-Ribirsc, s'a descoperit o fraudă colosală, care întrece suma de 5 milioane ruble. Defraudatorii au făcut mari speculațiuni de grîne și prin aceste, au defraudat banii băncei. Numeroși șefi ai caselor de cereale din Petersburg știau de cîteva luni de această defraudare.

Muzica orașului va cînta Duminecă și poimîne Luni, în vila Kertsch. Începutul la oarele 8 seara. Intrarea liberă.

Marția viitoare la oarele 5 1/2 muzica va cînta pe promenada de jos.

Avis. Din cauza repausului Duminical va fi deschisă în cetate mîne Duminecă de la oarele 1—9 seara numai farmacia d-lui Eug. Neustädter, Tîrgul grăului 7, iar Luni (a doua zi de Rosalii,) numai farmacia d-lui Victor Roth de sub casa română.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provădută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I Tuhlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 18 Maiu. Comisiunea financiară dietală a ținut eri seara o ședință, în care a fost la ordinea zilei proiectul de lege referitor la ordinea de serviciu la căile ferate. Kossuth a făcut în decursul desbaterilor declarațiunea, că el susține cu toată hotărîrea introducerea limbei maghiare ca limbă de serviciu la căile ferate croate și mai bine demisionază din guvern, decît să cedeze din dreptul limbei maghiare.

Budapesta, 18 Maiu. Tot eri a fost o nouă consfătuire în chestiunea postulatelor croate. În această consfătuire ministrul Wekerle a prezentat o propunere concretă, ca din proiectul privitor la ordinea de serviciu la căile ferate să se scoată dispozițiunile, cari privesc limba oficială a statului. Deputații croați prezenți la consfătuire au declarat că primesc propunerea, pe lângă condițiunea ca la căile ferate din Croația să nu fie obligatorie cunoștința limbei maghiare. Wekerle a respins această condițiune. Un deputat croat a declarat, că dacă nu se vor împlini postulatele croate, locuitorul banului, Nikolici, va demisiona și va iniția în Croația o acțiune, ca să se adreseze Maj. Sale o petițiune, în care să se ceară să denege sancțiunea pragmaticei de serviciu.

Sibiu, 18 Maiu. În ședința de eri a sinodului s'a primit propunerea comisiei organizatoare de a să introducă patru ani de studiu la pedagogii din Sibiu, Condițiunea stipulată de comisiunea organizatoare, ca la primirea în pedagogiu să se ceară dela candidați 4 cl. gimnaziale. civile s'au reale, nu s'a primit ci cu majo-

ritate de voturi s'a decis la propunerea Arhim. Dr. Pușcariu, sprijinită și de Metropolitanul, ca să fie admiși pe baza unui examen de primire și candidați cu mai puține clase.

Dep. sinodal Dr. Vecerdea a interpellat în chestiunea parochiei gr. or. din Bacifalu, sulevată și în sesiunea trecută sinodală. Metropolitanul Ioan Meșianu a răspuns că consiztorul a dispus instituirea unui post de capelan în numita comună și s'a pus deja în conțelegere în privința aceasta cu protopopul tractului Brașov. Interpellantul a luat la cunoștință răspunsul I. P. S. Sale, exprimîndu-și însă dorința ca instituirea unui capelan să se facă în timpul cel mai scurt.

Dep. sinodal Dr. N. Comșa a interpellat în chestiunea apariției unor articoli în »Tel. Român«, organul Metropoliei gr. or., în cari s'au publicat unii articoli contrari intereselor și moralei bisericești. (Articolii în chestia Burdia). Dr. Comșa întreabă cine poartă responsabilitatea pentru cele scrise și propune ca »Tel. Rom.« să nu se mai ocupe în viitor cu politică ci să fie o foaie pur bisericească. Metropolitanul, luînd cuvîntul, declină dela sine orice răspundere pentru cele publicate. Propunerea dep. Comșa se transpune apoi spre studiere comisiei organizatoare.

Viena, 18 Maiu. Ministrul-președinte bar. Beck a adresat în vederea alegerilor de balotagiu un călduros apel către partidele germane, că să încheie un compromis.

Constantinopol, 18 Maiu. D-l Papiniu, ministrul României la Constantinopol, a trimis o notă în care protestează contra atitudinii păgubitoare a preoției grecești față de cuțovlachi. Totodată cere să se ia măsuri contra bandelor grecești din Macedonia. O notă asemănătoare a fost adresată și sultanului.

Helsingfors, 18 Maiu. În satul Kuokala, lângă fruntaria rusă, poliția a descoperit o fabrică de bombe. S'au confiscat numeroase bombe gata, 12 kgr. dinamită și material pentru fabricatul bombelor în mare cantitate. Poliția a arestat 11 Ruși, din cari 6 studenți, transportându-i la Viborg.

Petersburg, 18 Maiu. Comisiunea Dumei însărcinată cu studiarea proiectului de lege privitor la libertatea conștiinței, a respins propunerea reprezentanților stîngei, cari cereau separațiunea bisericei de stat. Comisiunea a declarat, că hotărîrea asupra unei astfel de chestiuni este în afară de competența sa, și a decis să nu examineze decît proiectele supuse de guvern.

Fillipopol, 18 Maiu. În populațiunea grecească de aici există mare temere, că în curînd vor izbucni nouă revolte, asemănătoare cu cele din anul trecut, deoarece mai mulți agitatori bulgari cutrează toate mahalalele orașului și invită pe bulgari să lupte cu îndărjire contra grecilor. Autoritățile n'au luat pînă acum nici o măsură ca să împedice turburările cari se pregătesc

Bibliografie.

— Romanul »Robia Banului« de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se află la tipografia și librăria A. Mureșianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

Proprietar : Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons, interim.: Victor Branisce

Prea stimată doamnă,

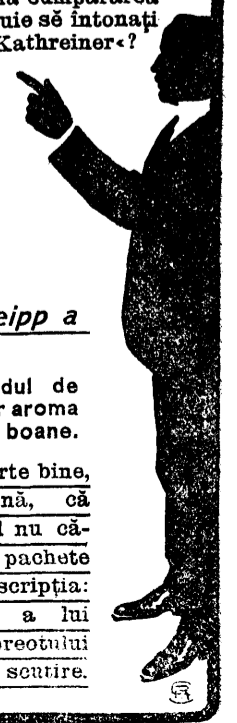
știți pentru ce, la cumpărarea cafelei malț trebuie să întonați apriat numele »Kathreiner«?

Pentru-că altcum ve espuneți la pericolul a primi o imitație de mai puțină valoare, care e lipsită de toate avantajile, prin carisă distinge »Kathreiner«!

Căci numai
Cafeaua malț-Kneipp a
lui Kathreiner

posede prin modul de pregătire particular aroma și gustul cafelei de boane.

Insemnați-Vă deci foarte bine, prea stimată doamnă, că »Kathreiner« veritabil nu căpătați decît numai în pachete originale închise, cu inscripția: »Cafea malț-Kneipp a lui Kathreiner« cu chipul preotului Kneipp, ca marcă de scutire.

Avis important!

Aduc la cunoștința On. public de **Dame** din loc și din împrejurimea Brașovului, că m'am reîntors din voiaju din streinătate și am adus un mare asortiment de

PĂLĂRII

de Dame, de Domnișoare și de copii.

Bogat asortiment de **Modele** din **Wiena** și **Paris** se găsește totdeauna în magazinul meu. — **Pălării vechi** prelucrez după moda cea mai nouă cu prețuri foarte moderate.

Asemenea să primește în salonul meu orice comandă de **Rochi**, **Bluze**, **Costume de Dame** și de **copii de cusut** cu prețuri foarte reduse. Rog On. public de Dame de a-mi da sprijinul D-lor.

Cu toată stima

ROSA WEISS,

Strada Porții Nr. 16. Etagiul I.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de apărare a lui **A. MOLL** și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomac și pânțec, în contra cărceilor și a erelei la stomac, constipației cronice, suferinței de floc, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corône 2.— Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll**.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat), alină durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de răcedă. —

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți cor. —40 b. Cincă bucăți cor. 1.80.

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9. c. și reg. furnisor al curții imperiale.

— Comande din provincie se efectuează zilnic prin rambursă postală. —

La deposite să se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui **A. MOLL**.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius**, **Victor Roth** și en gros la **D. Eremias Nepoșii**, și **C. H. Neustädter**.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zăr și lapte

DORNA

în Carpații Bucovinei.

Stație a Căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței auriie, 14 oare depărtare dela București și 11 oare depărtare dela LIOV.

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare Alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două-ori pe zi concerte ale muzicii militare dela Regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute.

Successes splendide la: boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă, și exodate.

Prospecte gratis.

Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi, cons. imp.

2855,2—15.

Dr. Arthur Loebel.

Gazeta „Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria, de pe parcul Rudolf.

Articole de toaletă:

Săpunuri de toaletă, Parfumerie, Eau de cologne, Pudră, Pomadă, Cremă, Pastă pentru dinți, Apa de gură, precum și articoli pentru cultivarea pielii, fabricat strein și indigen. Asortiment bogat, se capătă cu preț foarte ieftin la

G. EITEL,
Strada Vămei 18.

Băile minerale vindecătoare din Elöpatak

au efect deosebit contra boalelor de stomac, rinichi, ud, mitră, ficat și splină, șoldină, reumatism, constipație, precum și contra boalelor cari se desvoaltă din nervositate. Cura cu renumita apă de beut Elöpatak, urmata după ordinațiunea medicală, împreună cu băi reci și calde, masaj, gimnastică svedică, trai dietetic dă rezultate foarte favorabile. Sesonul băilor dela 15 Mai până la 15 Septembrie. Stațiune de cale ferată Feldioara (Földvár) și Sepsi-Szt. György cu comunicație ieftină de trăsuri. Locuințe și întreținere ieftine și elegante. Pentru sesonul prim din 15 Mai până în 15 Iunie și al doilea dela 20 August până în 15 Septembrie se plătește numai jumătate din taxa pentru cură și muzică. Locuința cu 50%, întreținerea mult mai ieftină. Apa minerală Elöpatak ocupă primul rang între apele minerale alcaline ce conține alcooloid de fer se folosește și ca doftorie de casă, și e foarte plăcută amestecată cu vin, sau ca beutură răcoritoare. În străinătate precum și în țară să consumă anual mai mult ca un milion de sticle. Locul de trimitere Elöpatak și în cele mai multe orașe și case de comerț en gros. — La dorință se trimit și prospecte franco.

Diracțiunea.

Spre deosebită atențiune!

Numerile mici ale loteriei privilegiate ungare în clasa dela Nr. 1 până la Nr. 300, ce sunt atât de căutate, se găsesc exclusiv numai la noi. Deasemenea și numerile anilor de naștere dela 1801 până la Nr. 1900.

Având în vedere marile cereri ale acestor numere, rugăm a ni se adresa comenzile cât de curând

S. BOGDÁNY bancă principală de loterie, societate anonimă BUDAPEST, Károly körút 20 (Telefon 88—16).

Prețul losurilor la Clasa I-a:

$\frac{1}{8}$ los Coroane . . 150		$\frac{1}{2}$ los Coroane . . 6—
$\frac{1}{4}$ " " . . 3—		$\frac{1}{1}$ " " . . 12—

Comenzile pentru streinătate le efectuim contra-ramburs sau trimiterea anticipativă a costului. (2829,4—4.)

Care n'a jucat cu succes la loteria de clasă.

Care în genere nu ș'a cercat norocul.

Care în realitate dorește să nemerească câștigul principal.

Cine dorește să fie servit prompt și reel, acela să se adreseze cu confiență la cea norocoasă colectă a lui

GAEDICKE, în Budapesta.

Pentru sortirea Clasei I. în 23 și 25 Maiu oferim losuri:

Intregi	Jumătăți	Pătrariu	Optimi
Cor. 12—;	Cor. 6—;	Cor. 3—;	Cor. 1 $\frac{1}{2}$.

Checkuri de poste pentru trimiterea banilor gratis și franco

Cassa de Bancă

GAEDICKE,

Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 11.

(2824,6—6.)